

קונטֿרָס

אֲשֶׁר לְשָׁרֶה

אַד : דָּד

יִגְלֶה מֵעֶלֶת אֲשֶׁר כָּשָׂרָה, אֲשֶׁר תִּמְיד מִשְׁתּוֹקָקָת
רַק לְחַזֵּר אַלְיוֹ יִתְבָּרֶךְ, וְלַעֲשֹׂת אֶת רְצֹן אָבִינוּ
שְׁבָשָׁמִים, וְלַהֲיוֹת תִּמְיד בְּשָׁלוֹם עִם כָּלָם.

בָּנוּי וּמִיסְדָּעַלְפִּי דְּבָרִי
רַבְנָנוּ הַקָּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹור הַגָּנוֹזׁ וְהַצְפָּנוֹ
בּוֹצִינָא קָדִישָׁא עַלְאָה, אַדְוָגָנוֹ, מַזְרָנוֹ וְרַבְנָנוֹ
רַבִּי נְחָמָן מִבְּרָסְלָבּ, זִכְוֹתוֹ יָגֵן עַלְיָנוֹ
וְעַלְפִּי דְּבָרִי פָּלְמִידָוּ, מַזְרָנוֹ הַגָּאוֹן
הַקָּדוֹשׁ, אֹור נְפָלָא, אֲשֶׁר בְּלִרְזָה לֹא אֲנִיס לַיה
רַבִּי נְתָן מִבְּרָסְלָבּ, זִכְוֹתוֹ יָגֵן עַלְיָנוֹ
וּמְשָׁלָב בְּפִסְיָקִי תּוֹרָה, גְּבִיאִים, פִּתְוּבִים וּמְאֻמָּרִי
חַכְמָינָנוּ הַקָּדוֹשִׁים מִגְמָרָא וּמִדְרָשִׁים וּזְהָרָה הַקָּדוֹשׁ

הַוּבָא לְדִפְנוֹס עַלְיִידִי
חַסִּידִי בְּרָסְלָבּ
עִיחָ"ק יְרוֹשָׁלָיִם תּוֹבְבָ"א

מוֹהָרָא"ש ג"י אמר: אֲשֶׁה יִשְׂרָה שׁוֹמְרוֹת
תָּמִיד עַל בָּעֵלָה, שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה שׁוּם עַל
לְשׁוּם אָדָם, וְשֶׁלֹּא יַגְנֵב וְלֹא יַתְעַסֵּק
בְּעַסְקִים מִפְּקַפְקִים, וְהַכֵּל יַלְךָ עַל-פִּי
הַתּוֹרָה, וְמַי שָׁזֹּכָה לְאֲשֶׁה יִשְׂרָה כַּזּוֹ —
זֹכָה לְכָל.

(אמריך מוֹהָרָא"ש. חלק ב'. סימן תתקכז)

אֲשֶׁר לִשְׁרָה בְּדַד

חכמינו הקדושים אומרים (אבות, פרק ב'): איזובי דרכו ישרה שיבור לו האדם, כל שהוא תפארת לעושיה, ותפארת לו מן האדם; כל אחד ואחד מאננו רוצח ומחפש "דרך ישרה" איך להנעה כן, איך לעבר את חמיהם בנקל, כי זה עקר הכמה — לעבר את זה העולם בקלות, אין זו חכמה להכיד עליו את חמיהם, זו השיטה הגדולה ביותר, עקר הכמה הגדולה ביותר, לדעת איך לחתת את חמיהם בנקל. והנה כל אחד מחפש לעצמו דרך, בא התגא ואומר: בדרך השרה שיבור לו האדם — כל שהוא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם; אדם צריך קדם כל להיות מרצאה מעצמו, וזה כלם יהיו מרצאים ממנה, אבל אם אדם אינו מרצאה מעצמו, בניגודם אינם מרצאים

מִמְנוֹ. כַּשְׁאָדָם מִתְחִיל פָּמִיד לְחַשֵּׁב מָה הַהוּא יָגִיד עַלְיוֹ, זֶה סִימָן שֶׁהוּא אַיִּינָנוּ מִאָשֶׁר בַּעַצְמוֹ, הוּא רַק רֹצֶחֶת לְשֹׁמְעַת מָה יִשְׁתַּחֲוו לְאֶחָדִים לִזְמַר עַלְיוֹ, וְאֵם שׁוֹמְעַת שְׁאֶחָדִים מִרְצָאִים מִמְנוֹ, אָזִי גַּם הוּא מִאָשֶׁר, וְאֵם שׁוֹמְעַת שְׁאַנְשִׁים אַיִּינָם מִאָשֶׁרִים מִמְנוֹ, אָזִי אַיִּינָנוּ מִאָשֶׁר, אָשֶׁר זו טֻעוֹת גְּדוֹלָה מִאָז, כִּי בְּגִינִּי אָדָם אָף פָּעָם לֹא יָהִי מִאָשֶׁרִים מִמְּךָ, אֵין לְאָדָם חֲבָרִים, וְאֵל תְּחִי בָּאַשְׁלִילָה, אָדָם צְרִיךְ לְהִיּוֹת מִאָשֶׁר בַּעַצְמוֹ, וְאֵז כָּלָם מִאָשֶׁרִים מִמְנוֹ, אֵם אָדָם שְׁמָחַ בְּחִילָקוֹתָמִיד, אֵין עוֹד מִאָשֶׁר יוֹתֵר מִמְנוֹ, וְכָלָם גַּם־כַּן מִרְצָאִים מִמְנוֹ, כִּי כֵּה דְּרָכָם שֶׁל בְּגִינִּי אָדָם, שְׁאוֹתָבִים אָדָם שְׁמָחַ, שֶׁהוּא מִרְצָאָה מִעַצְמוֹ, וְאֵינוֹ מַלְבִּישׁ עַצְמוֹ עַל אֶחָדִים, וְכֵן הַזְּלָקָה פְּתַגְּמָם עַמְּמִי: "כְּשַׁתְּשַׁמְּחַ", כָּלָם יִשְׁמַחוּ עַמְּמִ, וְכְשַׁתְּבַכְּה — תְּבַכְּה לְבַדְךָ"; וְלֹכֶן אָשָׁרִי מַי שְׁשַׁמְּחַ פָּמִיד, וְלֹא אָכְפַּת לֹו מָה שְׁהַזְוִילָה יִאָמֶר, וְכֵן־צָדִיק יִבְקֵר מַעֲשָׂיו, כִּי הוּא שְׁמָחַ עַם עַצְמוֹ.

וְדָבָר זֶה שָׁיַּךְ יוֹתֵר לְגִבֵּי אֲשֶׁה. אֲשֶׁה הַחֲפֹצָה לְהִיּוֹת "אֲשֶׁה יִשְׂרָה", עַלְיָה לְעַבְדָּה עַל נִקְדָּה אַחֲת — לְהַשְׁפַּדֵּל לְהִיּוֹת הַמִּאָשֶׁרִת בְּחִיִּים, וְמַהוּ הַאָשֶׁר בְּחִיִּים? אַמּוֹנָה. אֲשֶׁה הַמְּחַדְּרָת בַּעֲצָמָה אַמּוֹנָה

בברורא כל עולם, ומתחלת להתבונן אשר כל העולם כלו זה רק אלקות, ומה שאנו רואים, שומעים ומרגישים, הכל זה אלקות, והבריאה נפלאה במאד מאד, רואים יפי של בריאה אחת גדולה, שאין יכולים להבין, כי קורים הربה דברים הופיעים בזה העולם, שעלה-פי שכל אנושי אין יכולים להבין. קורים מקרים מזעונים, שבנוי אדם אינם מגלים להבין. ולכן "אָשָׁה יִשְׂרָה" היא זו שמחדרה עצמה אמונה, ואינה רוצחה מאומה רק את הקדוש-ברוך-הוא, ומסתכלת על השם יתרה, ומדברת אליו יתרה, וכל צרכיה מבקשת רק ממנה יתרה. זאת נקראת "אָשָׁה יִשְׂרָה", שכל מה שהיא עשו זה "תפארת לעושיה", ששמה ועליזה עם כל נקודה ונקודה טובה שיש לה, ועל-ידי-זה "ותפארת לו מן האדם", שכלו מרצות ממנה ורוצחות להיות בקרבתה, וחתפות בידידותה.

יש מאמר החכם: אם פמיך תברך — תתירך; הינו תברך את עצמך ולא את אחרים, ראה למקן רק את עצמך, ולא תברך אחרים, ולא תתבלבל מאי אחד בעולם. בדרך כלל רואים אנשים אוהבים לערך בקרבת על זולתם, ובפרט אשא,

שאומרים חכמינו מקדושים (מגלה יג): אין אש
מקנאת אלא בירך חברתך; כל אמת חושבת
שלזולתה הולך יותר קל בחיים, לזולתך יש בעל
טוב יותר וכו', אשר באמת זו טעות גדולה מאד,
וזהו דמיון אחד גדול, כי העולם הזה מטעה מאד
מאוד, ורבנו ז"ל אמר (שיחות-הרב"ז, סימן נא): את זה
תקבלו מני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם
טעה מאד; "אשה ישרה" צריכה תמיד להשתדל
לראות מה טוב לעצמה, ואין עוד טוב כמו אמונה,
להאמין בהقدس ברוך הוא, להכנס עצמו בתוך
האמונה, ואין זה קל כלל ועיקר, פמובא בדברי
רבנו ז"ל (שיחות-הרב"ז, סימן לג): אצל בני-אדם
אמונה זה דבר קטן, אבל אצל אמונה זה דבר
גדול מאד, ועיקר האמונה זה בתמימות ובפשיטות,
כמו ש"אשה ישרה" מאמין. צריכים ככל-כך
להחדר בעצמו אמונה בברורא יתברך שם, עד
שיהיה מנוי וגמר אצל, שאין לי בזה העולם אף
אחד רק הقدس ברוך הוא. ולכן כל מה שאני
צריך, עלי לבקש רק ממנו יתברך, זו טעות ככל-כך
גדולה, שאדם חושב, שיש מי שיש עזר לו וכו'!
לדאובנו הרבה, זו הגלות שלנו, שאנשים מצלפים
לטובות מזולתם, בשעה שאנו עדים לך, שככל

אחד ואחד דואג לעצמו בלבד ולא לאחרים. ולכון זאת צרייכים לידע, שהעיקר בזה העולם להרגיל עצמו לברח רק אל הקדוש ברוך הוא. ובמאמר החקם: אין שלמות הומשה ובהוד אלא עם האחדות הגמור; מה שאדם מתאחד רק עמו יתברך – זו השלמות! ולכון הומשה הגדולה והחסונה ביותר זו הומשה למשל על עצמו, ולבבד רק על עצמו, אשר זה כלל-כך קשה, כי כלל אחד רוצה לתקן את הזולות ושותחת מעצמו, כלל חפץ שישיה לו שם טוב, ואיןו יודע כיצד מקבלים את השם טוב, הוא רץ אמר קבלת שם טוב, ושותחת דברי חכמיינו הקדושים (עיין עוזבין ג): כלל הרודף אחר הקבוד – הקבוד בורח ממנו, וכל הבורח מן הקבוד – הקבוד רץ אחרים.

אדם צריך לראות דבר אחד – לברח רק אליו יתברך. ובפרט "אֲשֶׁה יִשְׂרָה" צריכה לדעת שאין לה בזה העולם אף אחד רק הקדוש ברוך הוא, ואז אם פחדיר בעצמה ידיעות אלו, כלל האפי שלה ישנה למגاري, ו כבר אינה מצפה לתשימות לב אחרים. כי איך אישה אשה צריכה לקבל מהזולות? כשםסכה איננה שולחת בעצמה, אין לה בטעון

עצמַי, אֵינָה מְאֻמִּנָה בַעַצְמָה, שִׁישׁ לָה כְחֹתַה הַגֶּפֶשׁ בְלִתִי רְגִילִים וַתְעִצּוּמוֹת אֲדִירִים. וּבְפִרְטָה אֲשֶׁה, שְׁמִימִי קְטָנוֹתָה הַשְּׁפִילּוֹת, רְחַקּוֹת וּבְזֹות, הִיא גְּדוֹלָה בַמְחַשְׁבוֹת שֶׁל אֵי אָמֹן בַעַצְמָה, אָזִי סּוּבְלָת מְחֻפּוֹשׁ אַחֲרַתְשׁוֹמָת לִב, "מָה הַזּוֹלָת יֹאמֶר עַלְיוֹ?!" אֵיךְ אָנָי נְרָאִית בַעַיְנִי חַבְרָתִי? הַאָם אָנָי מְדִבְרָתָ קְרָאוֹי, כִּי לְשָׁאת חַנּוּ בַעַיְנִי הַבְּרִיּוֹת" וּכְיוֹ וּכְיוֹ וּבְהַזּוֹמָה כָל מִינִי דָמִינוֹת. וּבְאַמְתַת זוֹ טָעוֹת אַחַת גְּדוֹלָה, כִּי "אֲשֶׁה יִשְׂרָה" צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁאַין לָה בָזָה הַעוֹלָם רַק הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָו־א, וּרְקָא אַלְיוֹ צְרִיכִים לְפִנּוֹת בָעַת צָרָה וּבָעַת יִשְׁוֹעָה; בָעַת צָרָה צְרִיכִים לְבּוֹא וּלְבַקֵּשׁ רְחַמִּי שְׁמִים מִמְּנָנוּ יִתְבָּרֶךְ, כִּי רַק הָוָא יִכּוֹל לְעֹזֶר, וּרְקָא אַלְיוֹ אַנְחָנוּ חֹזְרִים, וּבָעַת יִשְׁוֹעָה, צְרִיכִים לְתַתְתַּחַת רַק לוֹ יִתְבָּרֶךְ תֹודָה וְהוֹדָאָה עַל הַכָּל, כִּי רַק הָוָא עֹזֶר לָנוּ. הַעֲקָר צְרִיכָה כָל אַחֲד לְעַבְדָּל עַל עַצְמוֹ לְתַקֵּן אֶת מְדוֹתָיו. יִשׁ מְאֻמָּר הַחֲכָם: "מֵי שֶׁלֹּא יִנְצַח עַצְמוֹ, וְנַאי לֹא יִנְצַח אֶחָרִים"; אָדָם צְרִיכָה לִנְצַח אֶת עַצְמוֹ תְחִלָּה, וּמְפִילָא יִנְצַח אֶת כְּלָם; אָם אֲשֶׁה תְהִיה תְּמִיד שְׁמִיחָה וּבְעַלְיוֹתָה, שִׁישׁ לָה אֶת הַקָּדוֹשׁ-בָּרוּךְ-הָו־א, וּכְלָל צְרִיכָה בָאָה וּמְבַקֵּשׁת רַק מִמְּנָנוּ יִתְבָּרֶךְ, הִיא הַמְנַצְּחָת וּשׂוֹחְקָת מְכָלָם.

אבל כדי לזכות להיות "אֲשֶׁה יִשְׂרָה", שטרגיש תמיד שהקדוש ברוך הוא נמצא אפה ואצלה, ותהייה הבי מאשרת בمحיה, היא צריכה לקין כלים, כי אורך אין סוף ברוך הוא, זה אור פשוט, אור נפלא, שצרייכים כלים שייתלבש בהם האור זהה, כמו הנשמה שצרכיה גופו להתקים בו, ואם אין גופו – הנשמה פורחת. כמו כן "אֲשֶׁה יִשְׂרָה" חרוצה להגיע למדת השמחה בשלמות, להיות הבי מצלחת בחיי, היא צריכה כלי, וכל שתקין כלים, איזו מחזק את הקדוש ברוך הוא אצלה, ותהייה המאשרת עלי אדמות. מהו הכליל לאשה? אומרים חכמינו הקדושים (יבמות קטו): אשה, כלי זינה עליה, כפי הלבוש שמלבשת עצמה. אשה הולכת בצדיעות בשבילו יתברך, ומקימת רצונו יתברך שאמר (דברים כג, טו): "ולא יראה בערות דבר ושב מאחריך", שכינה שורה בתוכה, אף ברגע שהקדוש ברוך הוא רואה אשה פרויזה הולכת בגלי שער בראש גלי, חסופה לגמרי, ונדרמת כמית השדה, זו אשה חוליה, חוליה לתשומת לב, היא ממחפשות להתבלט בעיני הבריות, ושובחת שזו זו עקר חלשתה ונקיות הטרפה שלה, שמסתובבת בגאותה וגבוז בפריזות

גדולה מאד, ובזה מוכיחה בועליל את כשלונתה ומגראותיה, שזוקקה היא לתשומת לב רפה, ובתווך תוכה היא ממרממת מאד, איננה שמה, אינה שלמה עם עצמה, ומחפשות יחס מכל אדם זר וכו' וכו', רחמנא לישובן, בושה וחרפה לאשה שאינה הולכת על טהרת הצניעות. ולעומתה "אשה ישירה" יש לה כבוד עצמי, ואף פעם לא תגללה טפח בגופה הן בבייתה ומכל שבן ברבים, ובזה מגלה את הקבוד העצמי שלה. ولكن "אשה ישירה" ההולכת בצדיעות, מגלה את טהר לבבה ונישרופה. ומקפיד מאד על כסוי שער, שלא תגלינה שערותיה לחויז, מס ושלום, כי זהה (נשא ככח). מקלל את האדם המגיח לאשתו לילך בגלוי שער, אשר זה עון חמור מאד. ولكن הנשים הצדיקיות מורידות לגמרי את השערות, ואז אין נתגלוות שערותיהן לחויז, וכן הולכות בצדיעות הבגדים, הצדuron סגור, השרוולים ארוכים כרבאי, החלצה, החצאית, הגרבאים וכו', הכל על טהרת הצדיעות, זו הגאה של בת ישראל, זה הגאון של אשה כשרה ההולכת בצדיעות, שמוכיחה ומגלה לכלם, שאינה זוקקה לתשומת לב, ואינה מתבישת מכך אחד, והולכת בגאון בדרכה הטהורה. אומרים

מְכֹמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (מִדְרָשׁ אַגְּדָה): הַיְּכֹן שָׁיֵשׁ פְּרִיצָות — שֶׁם יִשְׁבַּת בּוֹשָׁה; כִּי "אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל" נוֹהָגֶת בָּצְנִיעָה, וְאֵינֶה צְרִיכָה תְּשׁוֹמָת לִבְּ הַבְּרִיאָה, וּמִפְחָדָת רַק מִהַּקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, וְחַפְצָה לְעֹשָׂת רְצֹנוֹ יִתְּבָרֶךְ. לְעַמְתָּה אֲשֶׁר פְּרוֹצָה חִסְרָת בְּטַחַן עַצְמָי, וְחוֹשְׁשָׁת פָּמִיד מִדְעָת הַבְּרִיאָה — מַה יֹּאמְרוּ עַלְיָה, וְאֵינֶה מִיחָה לְעַצְמָה אֶלָּא לְאֶחָדִים, וּמִכָּל שֶׁבַן שִׁיְשׁ לְה קָטְנוֹת הַדִּעָת, קָטְנוֹת הַשְּׁכָל וּכְיוֹן, שְׁחוֹשָׁבָת "מַה פָּלוֹנִי יֹאמֶר עַלְיָה, מַה אֶלְמוֹנִי יֹאמֶר עַלְיָה", וּבָזָה מְגֻלָּה אֶת חֹלְגִיָּתָה הַרְבָּה. וּעַל זוּה "אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל" צְרִיכָה לְעַבְדָּן עַל עַצְמָה, לֹא לְרָצּוֹת שָׁוָם רְצֹן אַחֲרֵי מִלְבָד רְצֹנוֹ יִתְּבָרֶךְ. וְלֹכֶן אֹמֶר הַחֲכָם: "מַי שְׁאֵין לוֹ כַּח לְצֹוֹת עַל עַצְמוֹ, לֹא יִצְנֶה עַל אֶחָדִים". קָדָם צְרִיכָה אָדָם לִקְשֹׁט עַצְמוֹ, וְאַחֲרֵיכָה יִקְשֹׁט אֶחָדִים.

אֵין עוֹד "אֲשֶׁר יִשְׂרָאֵל" כַּזּוֹ הַהוֹלָכָת בָּצְנִיעָה, וּמִתְּמִזְקָת בָּאָמוֹנָה בַּהַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הָוּא, מִדְבָּרָת אֶלְיוֹ יִתְּבָרֶךְ, מִיחָה אֶת עַצְמָה עִם כָּל נִקְדָּה וּנִגְדָּה טוֹבָה שִׁיְשׁ בָּה. אֹמֶר רַבְנוּ ז"ל (לקוֹטִי־מוֹהָב"ז, ח' ל' א', סימן ר'פ'ב), שָׁאָדָם צְרִיכָה לְחַפֵּשׁ וְלִבְקֹשׁ וְלִמְצֹא בְּעַצְמוֹ נִקְדּוֹת טוֹבּוֹת, וְלִדְוִין עַצְמוֹ לְכַפֵּר זְכוּת פָּמִיד.

ואם מחזיק את עצמו לרשות, זה המשביר של האדם, וזהطبع של אשה חולנית, שארכיה תשומת לב, ותמיד בזוכה וחושבת: מה הזולות יאמר עלי, ומחזקקה עצמה לגרועה ביותר, בשעה שאין זה נכון כלל, ובמקרים נ"ל (ברכות נ): אפלו ריקניין שבך מלאיםמצוות כרמן; וברוך הוא וברוך שמו, ישבח שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, שנתן לנו תורה ומצוות, וכן לנו מלאיםמצוות, שומרים שבת, שששה ימים בשבעה עמלים, ויום אחד שובטים ממלאכה — זהו יום השבת, יומו של הקדוש ברוך הוא. וכן על אשה להחיזות את עצמה על שמקפידה בכישוריהם המאכלים, גוזרת מגבלות וטרפות, בודקת היטב המאכלים, אם אין בהם חרקים ותולעים, מנפה את הקמח כראוי וכו', כמהמצוות יש לאשה! וכןן מלאותמצוות, וכןן למה לכן להשבר ולהחיזק עצמן להבי גרוועות, בשעה שיש אצלןמצוות לרבות, והקדוש ברוך הוא קל-כח שמח עם כל "אשה ישרה" בהולכת באגניות, בשביב סביר מסתובבות חיות ערמות, נשים חולניות, מסכנות, אין להן דעת וshell, ומפתשות למשך תשומת לב הזולות. בשעה שאגניות האשה

מִמְשֶׁכֶת עַל עַצְמָה אֲשֶׁר אֲמֹתִי, תִּשׁוֹמֶת לֵב מֵאָתוֹ
יַתְּבִרְךָ, וְאֵז אֵינֶה צְרִיכָה תִּשׁוֹמֶת לֵב מִבְשָׁר וְדָם,
וַיְכֹלֶה לְהַשְׁפִּיעַ עַל אֶחָרִים, וַגְּתַחְבֶּבֶת עַל הַבְּרִיּוֹת.

וְלֹכֶן הָגִיעַ הַזָּמָן שַׁתְּקַחַנָּה עַצְמָכֶن בִּידָּכֶן,
תִּקְנִינָה לְעַצְמָכֶן מִדָּת הָאָמֹנוֹת, לְהָאָמִין שַׁהְקָדוֹשׁ-
בָּרוּךְ-הָוּא נִמְצָא וְאֵין בַּלְעָדָיו נִמְצָא, וּמָה שְׁאַרְיִכִים
עַלְיִנוּ לְבַקֵּשׁ רַק מִמְנוּ יַתְּבִרְךָ. וַתְּבִרְחַנָּה מִבְנֵי-אָדָם,
אֵל תְּرִצֵּינָה לְהַתִּיפּוֹת לִפְנֵי בָּשָׁר וְדָם, הַמִּתְּמִיד
יַעֲרַכְוּ עַלְיִכְן בְּקָרְתָּת, אֵז לִפְנֵה צְרִיכִים לְחַשֵּׁב —
אֵיךְ אֲנִי גָּרְאִית בְּעִינֵי הַזִּילָת ? ! אֶלָּא הַעֲקָר שֶׁלֹּא
אֲכַפֵּת לִי מָה פְּלוּנִית חֹשֶׁבֶת מִפְנֵי, וְזֹאת וּבָרָק זֹאת
צְרִיכָה "אֲשָׁה יִשְׂרָה" תִּמְיד לְהַחְדִּיר בְּעַצְמָה, וְאֵז
הִיא תְּהִיא תָּכִי מַאֲשֶׁרֶת.

אָנוּ רֹואִים הַיּוֹם שְׁעוֹבָרִים כָּל-כֵּךְ הַרְבָּה צְרוֹת
עַל כָּל אַחֲד וְאַחֲד מִאָתָנוּ, וְאֵין יוֹדָעִים עַל מָה
וְלִפְנֵה הָגִיעַו לְנֵנוּ הַצְּרוֹת הַלְּלוֹ, אֲזֵל יִשׁ רַק דָּבָר אַחֲד
הַגּוֹרָם אֶת כָּל הַצְּרוֹת — שְׁנָאת חָבֵם, לְשָׁנָא אֶת
הַזִּילָת עַל לֹא דָבָר. קְנָאָה מִבְיאָה לִיְדֵי שְׁנָאָה,
וּכְמֹאָמֵר הַחֲכָם: "הַקְּנָאָה תִּחְדַּשׁ שְׁנָאָה, הַקְּנָאָה
מוֹלַךְתָּהָמָה"; לִפְנֵה צְרִיכִים לְקָנָא בְּזִילָת, בְּשֻׁעה

שִׁישׁ לְנוּ אֵת הַקָּדוֹשׁ־בָּרוּךְ־הוּא, וְאַינְנוּ צְרִיכִים אֶת
אֶחָד. אִם הָאֲשֶׁה פְּחָדֵיר בְּעַצְמָה יִדְיעֻת אֶלְוָה,
הִיא תְּהִיא הַמְּאַשְׁרָת בַּיּוֹתֶר בְּחִים. וְלֹכֶן דִּיקָא
עַכְשָׂו בָּעֵת שְׁאָנוּ חֲנוּ עוֹסְקִים בְּעַנְיָנִי בְּדַק הַבַּיִת, עַל
מָה וְלֹמֶה חָרֵב הַמִּקְדֵּשׁ, וּמְחַפְשִׁים בְּשִׁבְיל מָה
וְלֹמֶה עָדֵין לֹא נִגְאַלְנוּ, וְאָנוּ מִצְפִּים וּמִיחְלִים
שִׁיבָּנָה בְּמַהְרָה בְּמַהְרָה בֵּית־הַמִּקְדֵּשׁ בְּגַאַלָּה
שְׁלֵמָה, וְאֵיךְ? עַל־יְדֵי שְׁנָחוֹזֵיק עַצְמָנוּ בַּיַּחַד, כִּי כָל
חַרְבוֹן הַבַּיִת הִיא רַק מִתְמַת שְׁנָאת חָנָם, שְׁשָׁנָאוּ זֶה
אֵת זֶה עַל לֹא דָבָר, וְעָדֵין לֹא נִפְטְּרָנוּ מֵזָה, וְלֹכֶן
עוֹבָרים עַל עַם יִשְׂרָאֵל כָּל־כֵּךְ הַרְבָּה יִסּוּרִים, וּעַקְרָב
הַתְּקוּן וְהַמְּקָנָה לְכָל זֶה — לְבָרְתָּם מִמְּחַלְקָת. יְשִׁ
מָאָמֵר הַחָכָם: "קָשָׁה הִיא הַמִּמְּחַלְקָת, כִּי כִּפְמָה וּכִמָּה
אָסּוֹנוֹת בָּה". רֹאִים בְּגִינֵּידָאָדָם שְׁאַיְנָם מִתְּבִּישִׁים
לְהַצִּיק וְלַעֲשׂוֹת עֹל לִמְיַשְׁעָזָר לְהָם, אַיְנָם בּוֹחֲלִים
בְּשָׁום דָּבָר, הַעֲקָר לְהַרְעָה וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵּי שְׁחִיתוֹת
לְזַוְלָת, וְאַחֲרֵיכָה שׂוֹאָלִים מַדּוֹעַ קֹרֶה מָה
שְׁקוֹרֶה? ! כִּי יְשִׁ רְשָׁעִים אֲרוּרִים, שְׁשָׁמוֹ לְעַצְמָם
מַטְרָה — לְצַעַר אֵת הַבְּרִיות — אוֹי לְהָם וּאוֹי
לְנַפְשָׁם. וְאִם אַיְнָנוּ יִכְׁלִים לַתְּקוּן אֵת כָּל הַעוֹלָם,
לְכָל הַפְּחוֹת נַתְּקוּן אֵת עַצְמָנוּ. "אֲשֶׁה יִשְׂרָה" אֶחָד
פָּעֵם לֹא תַּעֲשֶׂה רָע וּרְשָׁעָות לְזַוְלָתָה, וְאִם עֹשֶׂה

את זאת, חס ושלום, היא אשה מקוללת ומגלאת. שאלו לאחד מן המלכים: במא זכית לאהבת עמך מכל דורך? והשיב: בשנאי את האזרים ובאהבתך את הישראלים. אהבתך איש ישר ושנאותך אכזר. אם רואים אנשים בני בליעל, שאינם בוחלים בשום דבר, רודפים את הצדיק, ומדברים עליו כל דבר אסור, בשעה שהצדיק מסר נפשו בעבורם, ולהיאך מעזים לשלם לו רעה תחת טוביה? אין זאת אלא שבזה מראים את רע לבם וגדל רשעותם, ועל כן אסור לעמוד במחיצתם ובדין אמותיהם, ומכל שכן שאסור לדבר עליהם, כי הבלתי פיהם מטמא. ולכן היהות שאנו מצפים ומקווים לבניין בית המקדש בקרוב, על ידי הקדוש ברוך הוא בעצמו, בביאת משיח צדקנו. ולכן העקר להתחד יחיד, ולחדר משנאה וקנאה. העקר הכליל של האשה, שפרבה במדת הצניעות, קונה מהות טובות, חדרה משנאות חנום, ובזכות צניעות האשה, צניעות הלבוש, המדות והדבר, נזכה לגאה השלמה.

והאשה צריכה לחייב גם את בעליה שיימד תורה, ויקים את המצוות, ויחדר מלעשות רע לזרלה, ויברכ מלשון-הרע, זאת נקראת "אשה

אֲשֶׁה יִשְׂרָה

יִשְׂרָה", שַׁיּוֹדְעַת אֵיךְ לְשִׁכְנָעַ אֶת בָּעֵלָה לְשִׁמְחוֹ וַיַּחֲזִקָו וַיַּעֲזֹדֹ, וַתִּשְׁמַר מִאֵד לֹא לְרִיב וְלֹא לְהַטּוּכָח עָמוֹ, וַעֲלֵיכֶם זָהָה תִּקְרַב אֶת הַגָּאֵלָה, שְׁבָא יִבּוֹא מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחָה וַיִּגְאַלֵּנוּ גָּאֵלָת עַזְלָם.

תָּם וְגַשְׁלָם, שְׁבָח לְאֵל בּוֹרָא עַזְלָם!